

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA - FIZYKA

Przedmiotowy System Oceniania (PSO) z fizyki ma na celu wspieranie rozwoju intelektualnego i osobowościowego ucznia. PSO z fizyki jest zgodny z obowiązującym od 1 września 2015 roku Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania (WSO).

PSO z fizyki obejmuje:

- ✓ Formy oceniania postępów uczniów;
- ✓ Skalę oceniania;
- ✓ Tryb poprawiania ocen;
- ✓ Ustalenia dotyczące nieprzygotowania ucznia do zajęć;
- ✓ Inne kwestie dotyczące oceniania i ocen.
- ✓ Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny

1. Formy oceniania postępów uczniów

- **Test/sprawdzian wiadomości** – obejmujący zakres materiału zawarty w jednym dziale z podręcznika, zapowiadany z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem i wpisana do terminarza w dzienniku elektronicznym.
- **Praca klasowa** polega na napisaniu przez ucznia większej partii materiału niż jednego działu lub materiał poszerzony o zakres rozszerzony, zapowiadana co najmniej z tygodniowym wyprzedzeniem i wpisywana do terminarza w dzienniku elektronicznym.
- **Zaliczenie maturalne** – obejmujące określony przez nauczyciela zakres materiału przewidziany w standardach egzaminacyjnych. Dopuszcza się możliwość zaliczenia maturalnego w formie próbnej matury pisemnej. Forma ta zapowiadana co najmniej z tygodniowym wyprzedzeniem i wpisywana do terminarza w dzienniku elektronicznym.
- **Kartkówka** – polegająca na krótkim sprawdzeniu wiedzy leksykalnej obejmującej najwyżej trzy ostatnie tematy lekcyjne realizowane najwyżej na pięciu ostatnich godzinach lekcyjnych.
- **Odpowiedź ustna** – obejmująca sprawdzenie w formie ustnej wiedzy ucznia z bieżącego materiału lub w ramach lekcji powtórzeniowej i/lub mająca formę zadań egzaminacyjnych z egzaminu maturalnego
- **Zadanie domowe** obejmujące ocenę pracy ucznia wykonanej w domu.

- **Praca na lekcji** – ocena obejmująca szeroko rozumiany wkład ucznia w proces nauczania na lekcji. Ocenie może podlegać zarówno aktywność na lekcji, jak i samodzielna lub grupowa praca uczniów na lekcji
- **Praca projektowa** – praca przygotowana metodą projektu, może być wykonywana zarówno indywidualnie, jak i grupowo poza zajęciami szkolnymi. Uczniowie mają z reguły ustalony z nauczycielem okres czasu na przygotowanie takiego projektu.
- **Aktywność dodatkowa** – wszelkie formy aktywności związanej z fizyką mające miejsce poza lekcjami fizyki, np. uczestnictwo w konkursach i olimpiadach przedmiotowych, przygotowanie wydarzeń szkolnych związanych z fizyką, wykonanie pomocy naukowych do nauki fizyki itp.

2. Skala oceniania

W ocenianiu stosuje się sześciostopniową skalę oceniania 1 – 6 (1 – ocena niedostateczna, 2 – ocena dopuszczająca, 3 – ocena dostateczna, 4 – ocena dobra, 5 – ocena bardzo dobra, 6 – ocena celująca). Wymagania procentowe na poszczególne oceny przedstawiają się następująco:

1. Testy, sprawdziany, prace klasowe, kartkówki:

- niedostateczny: 0 - 39%
- dopuszczający: 40 - 60%
- dostateczny: 61 - 75%
- dobry: 76 - 90%
- bardzo dobry: 91% i więcej
- celujący: 100%

2. Zaliczenia maturalne

- niedostateczny: 0-29%
- dopuszczający: 30-49%
- dostateczny: 50-74%
- dobry: 75-90%
- bardzo dobry: 91% i więcej
- celujący: 100% i praca bezbłędna

W wyjątkowych sytuacjach nauczyciel może przyjąć niższe od zakładanych progi wymagań na poszczególne oceny.

W przypadku wartości progowych, nauczyciel może wystawić ocenę z plusem lub z minusem.

3. Tryb poprawiania ocen

Uczeń ma prawo do jednorazowej próby poprawy oceny niedostatecznej z dużych form pisemnych (testy, sprawdziany, prace klasowe, zaliczenia maturalne). Uczeń jest zobowiązany przystąpić do

poprawy tej oceny w terminie ustalonym z nauczycielem w terminie najwyżej dwóch tygodni od daty oddania ocenionych prac. W wyjątkowych sytuacjach, po uprzednim uzgodnieniu z nauczycielem, termin ten może ulec przedłużeniu.

4. Ustalenia dotyczące nieprzygotowania ucznia do lekcji

- ✓ Wszelkie nieprzygotowania do lekcji oraz braki zadania domowego są odnotowywane w dzienniku elektronicznym, za pomocą wpisów „bz” i „np”;
- ✓ Za nieprzygotowanie uważa się brak opanowania wiedzy z trzech ostatnich tematów lekcyjnych lub brak materiałów niezbędnych do pracy na lekcji;
- ✓ Za brak zadania uważa się niewykonanie przez ucznia pracy domowej zadanej przez nauczyciela;
- ✓ Uczeń ma prawo do jednego nieprzygotowania lub braku zadania domowego w ciągu jednego semestru;
- ✓ W przypadku niewykorzystania możliwości nieprzygotowania w ciągu danego semestru, możliwość ta nie przechodzi na kolejny semestr.
- ✓ Nieprzygotowanie powinno być zgłaszane przed lekcją;
- ✓ W przypadku dłuższej nieobecności ucznia na zajęciach (np. z powodu choroby), uczeń ma prawo być nieprzygotowany na pierwszej lekcji fizyki po przyjeździe do szkoły i wówczas nie dokonuje się żadnych wpisów w dzienniku elektronicznym. Jednakże, uczeń jest zobowiązany zgłosić taką sytuację przed rozpoczęciem lekcji, podając powód nieprzygotowania, oraz uzupełnić braki do następnej lekcji. Nie dotyczy to obowiązku posiadania materiałów niezbędnych do pracy na lekcji;
- ✓ W przypadku posiadania przez ucznia więcej niż jednego wpisu „bz” lub „np” w ciągu jednego semestru, nauczyciel ma prawo obniżyć ocenę semestralną lub końcoworoczną, w stosunku do wskazań średniej ważonej w dzienniku elektronicznym.

5. Inne kwestie dotyczące oceniania i ocen

- ✓ Uczeń, który opuścił ponad 50% zajęć lekcyjnych w ciągu semestru może być nieklasyfikowany;
- ✓ Jeżeli uczeń otrzyma ocenę niedostateczną na pierwszy semestr, ma obowiązek zaliczyć materiał lekcyjny z pierwszego semestru w terminie wskazanym przez dyrektora szkoły;
- ✓ Zarówno uczeń, jak i rodzic mają prawo wglądu do prac klasowych i kartkówek ocenionych i gromadzonych przez nauczyciela;

- ✓ Za udział w szkolnych i pozaszkolnych konkursach uczeń jest nagrodzony oceną bardzo dobrą za aktywność jeśli zaś jego sukces dotyczy szczebla wyższego niż powiat – ocenę celującą;
- ✓ Oceniając wiedzę i umiejętności uczniów nauczyciel uwzględnia zalecenia opinii z poradni psychologiczno-pedagogicznych (dostosowanie wymagań edukacyjnych, obniżenie wymagań edukacyjnych). Nauczyciel informuje ucznia, który posiada taką opinię o dotyczących go dostosowaniach wymagań;
- ✓ We wszystkich kwestiach nieujętych w PSO, stosuje się ustalenia Wewnątrzszkolnego Systemu Oceniania (WSO), jako dokumentu nadrzędnego względem PSO

6.1. Wymagania edukacyjne – zakres podstawowy

Opis planowanych ogólnych osiągnięć ucznia podaje się z podziałem na poszczególne poziomy, co ułatwia określenie szczegółowych wymagań na poszczególne oceny, zgodnie z realiami szkoły i przyjętym systemem oceniania. **W opisie wymagań na poszczególne oceny ujęte są wymagania dodatkowe w stosunku do wymagań obowiązujących na wszystkich niższych poziomach, co oznacza że na każdym poziomie obowiązują także wszystkie wymagania z poziomów niższych.** Trzeba jednak pamiętać, że szkoły ponadgimnazjalne, nawet jednego typu, bardzo różnią się między sobą, dlatego osiągnięcia uczniów w danej szkole mogą się różnić od proponowanych poniżej.

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- rozróżnia i wymienia podstawowe pojęcia fizyczne i astronomiczne;
- rozróżnia i podaje własnymi słowami treść podstawowych praw i zależności fizycznych;
- podaje poznane przykłady zastosowań praw i zjawisk fizycznych w życiu codziennym;
- oblicza, korzystając z definicji, podstawowe wielkości fizyczne;
- planuje i wykonuje najprostsze doświadczenia samodzielnie lub trudniejsze w grupach;
- opisuje doświadczenia i obserwacje przeprowadzane na lekcji i w domu;
- wymienia zasady bhp obowiązujące w pracowni fizycznej oraz w trakcie obserwacji pozaszkolnych.

Na ocenę dostateczną uczeń:

- rozróżnia i wymienia pojęcia fizyczne i astronomiczne;
- rozróżnia i podaje treść (własnymi słowami) praw i zależności fizycznych;
- podaje przykłady zastosowań praw i zjawisk fizycznych;
- podaje przykłady wpływu praw i zjawisk fizycznych i astronomicznych na nasze codzienne życie;
- rozwiązuje proste zadania, wykonując obliczenia dowolnym poprawnym sposobem;
- planuje i wykonuje proste doświadczenia i obserwacje;
- analizuje wyniki przeprowadzanych doświadczeń oraz formułuje wnioski z nich wynikające, a następnie je prezentuje;
- samodzielnie wyszukuje informacje na zadany temat we wskazanych źródłach informacji (np. książkach, czasopiśmie, Internecie), a następnie prezentuje wyniki swoich poszukiwań;

Na ocenę dobrą uczeń:

- wyjaśnia zjawiska fizyczne za pomocą praw przyrody;
- rozwiązuje zadania i problemy teoretyczne, stosując obliczenia;
- planuje i wykonuje doświadczenia, analizuje otrzymane wyniki oraz formułuje wnioski wynikające z doświadczeń, a następnie prezentuje swoją pracę na forum klasy;
- samodzielnie wyszukuje informacje w różnych źródłach (np. książkach, czasopiśmie i Internecie)

oraz ocenia krytycznie znalezione informacje.

Na ocenę bardzo dobrą uczeń:

- rozwiązuje trudniejsze zadania problemowe, np. przewiduje rozwiązanie na podstawie analizy podobnego problemu bądź udowadnia postawioną tezę poprzez projektowanie serii doświadczeń;
- rozwiązuje trudniejsze zadania rachunkowe, stosując niezbędny aparat matematyczny, posługując się zapisem symbolicznym;
- racjonalnie wyraża opinie i uczestniczy w dyskusji na tematy związane z osiągnięciami współczesnej nauki i techniki.

Na ocenę celującą uczeń:

- rozwiązuje trudne zadania problemowe, rachunkowe i doświadczalne o stopniu trudności odpowiadającym konkursom przedmiotowym.

6.2. Wymagania edukacyjne – zakres rozszerzony

Stopień niedostateczny otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował podstawowych pojęć i praw fizyki w stopniu pozwalającym na dalsze zdobywanie wiedzy,
- popełnia poważne błędy przy opisywaniu zjawisk i podawaniu wielkości fizycznych, które te zjawiska opisują.

Stopień dopuszczający otrzymuje uczeń, który:

- wykazuje pewne braki w znajomości praw i zasad fizyki ujętych w podstawie programowej oraz popełnia błędy w przedstawianiu ich w formie słownej i matematycznej, błędy te jednak nie przekreślają dalszej możliwości kształcenia;
- zna zjawiska fizyczne ujęte w podstawie programowej i omawiane na lekcjach, lecz popełnia nieznaczne błędy przy ich opisie;
- zna podstawowe wielkości fizyczne potrzebne do opisanie poznanych zjawisk, jednak popełnia błędy przy ich definiowaniu;
- wybiera przyrządy do pomiaru poznanych wielkości fizycznych oraz dokonać pomiaru tych wielkości;
- rozwiązuje typowe zadania obliczeniowe o niewielkim stopniu trudności.

Stopień dostateczny otrzymuje uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności na stopień dopuszczający, a ponadto:

- rozumie i umie wyjaśnić niewykraczające poza Podstawę programową zależności między wielkościami fizycznymi opisującymi poznane na lekcjach zjawiska;
- opisuje i wyjaśnia typowe zjawiska omawiane na lekcjach;
- opisuje wykonywane na lekcjach doświadczenia i ćwiczenia;
- rozwiązuje zadania obliczeniowe o niewielkim stopniu trudności.

Stopień dobry otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania przewidziane na stopień dostateczny, a ponadto:

- wyjaśnia ćwiczenia i pokazy wykonywane na lekcjach;
- prezentuje, analizuje i interpretuje wyniki doświadczeń, przewiduje zajście określonych zjawisk na podstawie ogólnych zasad i praw fizyki;
- planuje czynności w celu wywołania pewnego zjawiska;
- rozwiązuje zadania obliczeniowe o średnim stopniu trudności.

Stopień bardzo dobry otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na wcześniej omawiane stopnie, a ponadto:

- stosuje poznane prawa do rozwiązywania nietypowych problemów występujących w otaczającej rzeczywistości;
- planuje i przeprowadza doświadczenia potwierdzające określoną tezę;
- wykorzystuje wiadomości i umiejętności z innych przedmiotów przy rozwiązywaniu problemów z fizyki;
- wykorzystuje wiadomości pochodzące ze środków masowego przekazu;
- rozwiązuje zadania obliczeniowe o zwiększonym stopniu trudności.

Stopień celujący otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na poprzednie stopnie, a ponadto wyróżnia się w jednej z niżej podanych dziedzin:

- samodzielnie dociera do informacji zawartych w literaturze naukowej i popularnonaukowej i wykorzystuje je praktycznie;
- interesuje się określoną dziedziną fizyki lub astronomii, co przejawia się studiowaniem literatury lub prowadzeniem badań, których wyniki przedstawia w określonej formie;
- jest finalistą lub laureatem olimpiady przedmiotowej i/lub odnosi znaczące sukcesy w konkursach fizycznych lub astronomicznych na szczeblu co najmniej wojewódzkim.

Dobrze przeprowadzona kontrola i ocena wyników nauczania:

- dostarcza nauczycielowi informacji o jego pracy;
- dostarcza rodzicom lub opiekunom danych o ocenie pracy ucznia;
- zachęca ucznia do dalszej nauki, pomaga mu dostrzegać, a następnie likwidować zarysowujące się i narastające braki w opanowaniu przerobionego w szkole materiału;
- stanowi podstawę procesów selekcyjnych (promocja do następnej klasy, przejście do szkoły wyższego szczebla);
- odzwierciedla jakość i zakres kompetencji uzyskanych przez absolwenta szkoły.